

Flyangrep. Britiske fly angrep i natt Essen. Det var klart vær og flyverne melder om gode resultater. 7 fly savnes. Det var 5. natt på en uke at industrimål i Ruhr ble angrepet. Andre fly la miner over store områder. I dagslys i går ble foretatt angrep på jern- og stålverker i Eumuyden i Holland. Videre var det angrep over Belgia og Nordfrankrike, og tokter over tyskokkuperte land. Fra disse angrep savnes 1 bombefly og 1 jagerfly. Det var ingen tysk flyvirksomhet over Storbritannia i natt. Under de siste angrep ble det benyttet maskiner av en ny type: Spitfire 9. Enkeltheter ved denne type holdes, men deres stigeevne, aksjonsradius o.s.v. overstiger de siste Messerschmidt maskiner, som de er helt overlegne. En har nå fått nærmere enkeltheter om de nye amerikanske flyvende festninger. De kan fly 3500 km og bære 2250 kg last. De er armert med tunge og lette maskingeværer og kan fly uten jagers eskorte. De kan krysse Atlanteren og fly til kampprentene med bombelaster.

Russland. Fra alle de sydlige avsnitt på østfronten meldes om ny russisk framrykking. Lørdag meldtes at russerne har erobret Zimovniki på jernbanen mellom Stalingrad og Svarthavet. De rykker fram i retning av jernbaneknutepunktet og forsyningsbasen Salsk. Både her og i Kaukasus har russerne erobret depoter som tyskerne har beregnet å bruke i vinterfelttoget. Framrykkingen langs nedre Don fortsetter og russerne står nå 15 km fra det punkt hvor Donets rinner ut i Don. Fiendtlige motangrep er knust. De russiske framstøt i Kaukasus fortsetter, og truer allerede byene Georgievsk og Piatigorsk. Under sin framrykking har de erobret 30 tettbeboede strøk til. De har inntatt en "pinnsvinstilling" og avskåret jernbanen mellom Kaukasus og Rostov, 8 km syd for Georgievsk, og rykker fram vest for jernbanen. Den russiske arme som rykker sørover Kalmyksteppene er nå bare 50 km fra de russiske styrker i Kaukasus. - Fra midtfronten meldes at et slag nå har rast i 2 dager syd vest for Velikie Luki. Tyske motangrep er slått tilbake med voldige tap. Tyskerne vil framdeles ikke innrømme at Velikie Luki er tatt. En tysk fange fortalte at han tilhørte 33. tyske infanteridivisjon fra Bayern, som i desember var blitt overført fra vestfronten. En stor mengde tropper fra Frankrike er i det siste forlagt til østfronten, slik at det nå bare er tredjeklasses tropper igjen der. Fra Moskva meldes at en av Russlands ledende færdige flyvere, Marina Rasskova, er falt på sin post. Hun har foretatt mange berømte flyvninger og var 2 ganger dekorert med Leninordenen. I en minnetale over henne sies at hennes eksempel vil inspirere tusener av russiske kvinner til å yte sitt ytterste i kampen mot fienden. - Et admiralitetskommuniké meldte fredag kveld at en alliert konvoy til var kommet fram til nordrussiske havner uten at et eneste handelsskip gikk tapt. Londonavisen Sunday Times framhever den store rolle som den russiske flyfabrikasjon spiller. Nå fabrikeres mellom 1500 og 2000 fly pr. måned.

Det fjerne Østen. Den japanske konvoy på 60 transportskip er blitt påført nye tap. 3 skip er blitt senket og 3 andre skadet og er i dag i brann i Lae havn på New Guinea. Konvoien var beskyttet av en kraftig flystyrke hvorav 77 fly ble skutt ned. Amerikanske fly foretar uopphørlige angrep på japanske konvoier. Den japanske landingsplass på Lae blir stadig bombet. Det har også vært stadige angrep på Raboul hvor 15 japanske fly ble skutt ned. Videre har det vært angrep på Timor og på Bougainville og St. Isabelle på Salomonøyene. Amerikanske ubåter har senket 2 japanske passasjerskip.

Nordafrika. Dagens britiske kommuniké fra Kairo melder om omfattende flyvirksomhet. Britiske fly har foretatt angrep på fiendtlige transportert med godt resultat, blant annet ved Nons, vest for Misurata. Det er ikke noe å melde fra den 8de arme igår. I de siste 11 uker har den 8de arme rykket fram over 1600 km i et usedvanlig vanskelig terreng. De kjempende franske styrker har inntatt et sted 550 km syd for Tripolis, og fienden er her på flukt. Den franske sydfront i Tunisia har slått tilbake et tysk angrep.

Middelhavet. 30 fiendtlige handelsskip og 8 krigsskip er senket i Middelhavet i desember måned. Det meldes om britiske flyangrep mot Pantellaria og Sicilia.

Frankrike. General Passieux, som forsøkte å organisere motstand mot tyskerne da de rykket inn i det uokkuperte Frankrike, er i Dijon dømt til 20 års fengsel.

Romania. Til London er det kommet nye meldinger om omfattende uroligheter i Romania. Utvalgte SS-tropper er blitt sendt med transportfly til de urolige områder, og det er foretatt mange arrestasjoner og henrettelser. Den tyske øverstbefalende i Romania, Killinger, satte opp en liste over opprørsførerne og forela den for Antonescu. Han godkjente listen, men strøk et navn, nemlig den tidligere statsminister og kjente bondefører Maniu. Berlin benektet sist fredag at det var uroligheter i Romania, men måtte i går innrømme det.

Norge. Fra Norge meldes at tyskerne har rekvirert 25% av den samlede reinbestand på Finnmarksvidda. Bestanden er på 150 000 dyr. Det er rekvirert både kjørerrein og slaktedy, mest av det siste. Kjørerreinen skal innleveres først for å sendes til Finland hvor de skal settes inn i transporten. Det er voldsom forbitrelse blant samene. - Arrestasjonene i sørlandsbyene viser seg å være mere omfattende enn tidligere antatt. Det er foretatt over 150 arrestasjoner, blant andre er politifullmektig Julius Hougen og stadsfysikus Haaversen i Kristiansand arrestert.

Tale i Underhuset 11. november 1912.

Vi møtes i et viktig øyeblikk da begivenhetene hurtig avslører hinannen og da avgjørende slutninger ikke lett kan trekkes. Jeg skal imidlertid fortelle Underhuset om det store slaget om Egypt, et slag som er blitt en britisk seir av første rang, og også om den annen halvdel av operasjonen, nemlig den amerikanske og britiske intervensjon i Nord-Afrika.

Det er tre punkter som må nøye undersøkes i en sak av denne størrelse - først, den tid som trengtes til forberedelsene, dernest nødvendigheten av kombinasjon og samarbeid, og for det tredje overraskelsesmomentets betydning.

Folk flest forstår ikke hvor lang tid det tar å underbygge slike store operasjoner. For eksempel, de britiske divisjoner som har supplert den 8. arme for dette slaget, forlot England i mai eller i begynnelsen av juni. Mesteparten av de 6-pundere som vi bruker nå og tidligere har brukt i hundrevis, ble sendt før Tobruks fall. Det samme gjelder de tyngre armerte britiske tanks og de britiske tanks som er utstyrt med større kanoner.

Hva angår de amerikanske tanks, de bauringsverdige Shermans, så kom de til oss på følgende måte: Den svarte dagen da nyheten om Tobruks fall kom, satt jeg hos president Roosevelt i hans rom i Det hvite hus. Parlamentet vet hvilket bittert slag Tobruks fall var, men intet kunne overgå den vennlighet og forståelse som våre amerikanske og allierte venner da viste oss. De hadde ingen annen tanke enn å hjelpe. Deres aller beste tanks, Shermans, var nettopp begynt å komme ut av fabrikkene. Den første forsyningen var nylig sendt til de amerikanske divisjoner som hadde ventet på dem med lengsel. Presidenten tok et stort antall av disse tanks tilbake fra de tropper som nettopp hadde mottatt dem. De ble lastet ombord på skip i begynnelsen av juli og sendt direkte til Suez under amerikansk eskorte. Presidenten sendte oss også en mengde motordrevne 105 mm. kanoner som er meget nyttige våpen i kamp mot de hurtigskytende 88 mm. kanoner som tyskerne har gjort så stort bruk av. Et skip i denne verdifulle konvojen ble senket av ubåt, men øyeblikkelig og uten å bli spurt om det, sendte De forente stater et nytt skip med like stor last av samme slags våpen. Alle disse tanks og hurtigskytende kanoner spilte en betydelig rolle i general Alexanders angrep.

Da jeg var i Egypt i begynnelsen av august besøkte jeg hver eneste avdeling som skulle utrustes med disse tanks og kanoner; enkelte av avdelingene hører til våre beste regimenter. Men dessverre, de hadde ingen våpen som egnet seg for kamp, og selv de få våpen de hadde var gått tapt under general Auchinlechs operasjoner. Jeg kunne fortelle disse troppene at de fineste våpen som eksisterte snart ville være dem i hende, at disse kom direkte fra Presidenten, og at soldatene i mellomtiden måtte forberede seg ved øksersis og øvelse i bruken av våpene når de kom. Men ingen av disse troppene var rede til kamp da det gjaldt å slå tilbake Rommels angrep i det annet slag om El Alamein skjønt de alle sammen var klar til aksjon den 23. oktober da slaget om Egypt begynte.

Dere vil altså se at det tok fire måneder før den beslutning som Presidenten tok 20. juni, kunne settes ut i virkelighet, tross man hele tiden arbeidet med største energi og fart. Alle rekorder ble slått ved lossingen og monteringen av våpnene, men det var uomgjengelig nødvendig at troppene også fikk øvelse i å behandle dem.

En kan i virkeligheten si at fra det øyeblikk beslutningen om å forsterke armeen i Midt-Østen med henblikk på en stor operasjon ble tatt og til forsterkningene kunde komme i virksomhet i kamp, måtte det gå fem måneder eller mere.

Det trengs planleggelse, omtanke og - fremfor alt - taushet under planleggelsen av et slikt angrep i stor målestokk.

Mitt problem har ofte ligget i å øve den tålmodighet og tilbakeholdenhet som er nødvendig i demante ukens som går mens tingene er underforberedelse. Alt som stod i menneskelig makt ble gjort for at resultat skulle bli best mulig. Vi nyskapte og gjenfødte vår arme, vi reiste en ny arme ved dens side, og rustet den på ny i gigantisk målestokk. På denne måten reparerte vi den ulykken vi hadde vært utsatt for, og smudde "forsvaret av Egypt" om til et suksessfullt angrep.

Selvfølgelig, hvis vi hadde unngått denne ulykken, ville vi forlenget vært langt på veien til Tripoli. Feilen forsinket våre operasjoner. Vår timetabell ble satt tilbak. Men fiendens tap under kampene om Egypt har vært store. Fienden kunne ikke ha funnet et verre sted å tape et slag på. De utgifter han har hatt ved å fortsette Afrika-fjttøget har vært enorme. Hvert tredje fiendtlig skip, med dens verdifulle last, er gått til bunns tattet være våre undervannsbåter og vårt luftvåpen, og den tyske og italienske skipsfart har hatt en meget alvorlig påkjenning.

I dette slag har fiendens tap vært dødelige. Han har måttet sette inn en stor del av sitt luftvåpen, derav en tredjedel av transport- og langidstanserekonnoseringsflyene, bare for å forsyne armeen med mat, ammunisjon og brensel.

Fiendens luftangrep mot Russland ble sterkt påvirket i disse tre siste månedene som

...nå som de tyske og italienske styrker har trukket seg tilbake fra de fleste av de viktigste stasjonene i Middelhavet og blitt betydelig redusert.

Riktignok har våre utgifter og byrder ved Afrika-felttoget vært store, og våre skuffelser og feilgrep har vært mange, men likevel - fra begynnelsen til slutten - har felttoget betydd en umåtelig påkjenning for de tyske og italienske resurser, og det har på en effektiv måte trunget fienden til å trekke en del av sine styrker bort fra Russland for å smu seg mot oss.

Et annen viktig punkt vi må huske er hvor påkrevd det er å forbinde og kombinere de forskjellige allierte makter og få dem til å virke sammen i en større plan, og å gjennomføre dette tross alle krigens ulykker og uberegnelige avbrytelser. En av de alliertes vanskeligheter ligger i selve de geografiske forhold. Vi står utenfor en sirkellinje. Vår hovedfiende ligger i sirkelens sentrum. Store avstander skiller oss fra den annen krig i hvilken vi er like meget interessert, nemlig Stillehavskrigen. Hitler kan uten vanskelighet gjennomføre en aksjonskonferanse i Berlin eller på hvilket som helst annet sted han velger i Sentral-Europa. For oss er det ikke så enkelt å holde konferanser. President Roosevelt har ikke funnet det mulig å forlate U.S.A., heller ikke har Stalin kunnet forlate Russland. Derfor har jeg måttet reise begge veiene og bringe med meg viktige militære autoriteter og andre eksperter, for derved å bringe våre planer i svingning.

Hva Russland angår, var dets sak og stilling avgjort. Sovjet-samveldet måtte slå tilbake Tysklands fryktelige angrep. Russerne har vært fullstendig opptatt med å forsvare seg selv, og ved å forsvare seg selv har de ytet et uforliknelig bidrag til den folles sak. De har ytet denne tjenesten ved å drepe eller ved stadig å sette ut av aksjon langt flere millioner menn enn Tyskland mistet under hele forrige verdenskrig.

Jeg erkjenner sannheten i alt hva Stalin sa i sin siste tale om den enorme vekt som er lagt på Russland.

Mitt hjerte har blødd for Russland. Jeg har følt hva hvert eneste medlem av dette Parlament har måttet føle: det intense ønske om at vi må lide med Russland og ta noe av byrden fra dette land.

Alt hva Stalin sa om den uforholdsmessige byrde som var lagt på dem, er helt sant. Det er imidlertid klart at Russland er, som levende organisme betraktet, minste tre ganger sterkere i dag enn under forrige verdenskrig. Dengang hadde Russland bare en liten del av den tyske krigsmakt mot seg, mens russerne i dag må bære hele vekten.

Om noen del av Tysklands krigsmakt i dag er opptatt på denne siden av kontinentet eller i de okkuperte land, så blir dette mere enn oppveiet ved den horde av divisjoner som er stilt til disposisjon av Finland, Romania, Ungarn og andre nazi- eller fascist-sympatiserende stater.

Russerne har båret dagens hote og byrde, og jeg tenker det er helt naturlig og berettiget at de stiller krav til oss.

Vår plikt var å hjelpe dem, og å hjelpe dem effektivt. Det ville kanskje lettet våre følelser i en viss grad om vi hadde åpnet et - utilstrekkelig forberedt - angrep over Kanalen, om vi for eksempel hadde hatt et dusin Dieppe-raid på en dag og et par Dunkerque-tilbaketog en uke eller to senere.

Men en katastrofe av denne karakter vilde ikke gitt noen hjelp til Russland. Det ville tvertimot ha vært den verste tjeneste vi kunne yte russerne.

Det angrep som når tiden er inne vil bli åpnet over Kanalen eller Nordsjøen krever enorme forberedelser, et stort antall spesialbygde landingsfartøyer, og en stor armé trenet - divisjon etter divisjon - for amfibie-krig.

Alt dette er i emning, men det tar tid. Selvfølgelig, skulle fienden være dødsriksert, ville disse omhyggelige planleggelser ikke være påkrevd. Men dette er utvilsomt ikke tilfelle nå.

I Frankrike er det en tysk armé like stor som vår egen armé i Storbritannia, bortsett fra Home Guard. Den tyske armé er ikke så vel utrustet som de britiske eller amerikanske troppene, men den har mange tyske veteransoldater, mange erfarne offiserer som har deltatt i overfall og massakrer av et dusin land. Den har gode våpen av nyeste type, og den har hjelp i den kolossale festningslinje som er bygt opp langs Kanal- og Nordsjøkysten.

Det er også de ekstraordinære vanskeligheter forbundet med landgang like i motstanderens tanngard - værforholdene i dette noe variable nordlige klima, flo- og fjæreproblemer, spørsmålet om å gripe det riktige øyeblikk med god sikthet fra luften og rolig sjø for landingsfartøyene.

Mange andre faktorer må også tas i betraktning. Jeg kunne tale en hel time om dem, men jeg akter ikke å øve betraktninger over dem i et offentlig møte; det er imidlertid vår plikt å overvinne disse vanskeligheter.

Men alle de nevnte vanskeligheter gjør prosessen ved å sende en armé over Kanalen fra en side til den andre, til et problem om - heldigvis for oss, for det slår begge veier - hittil aldri er blitt løst i krigstid.

Det ville være høyst uformulig av oss å gå i gang med et sådant foretakende før alle forberedelsene er gjort. Vi er allerede kommet et godt stykke på vei. Enorme anlegg er forlengst blitt og blir fremdeles stadig bygd i alle havner som egner seg til formålet; men ingen ville vært berettiget til - og heller ikke ville det vært fysisk mulig - å ha startet en effektiv invasjon av Kontinentet sommeren eller høsten 1942.

- Men hvorfor, vil man spørre, tillot De da å reise falske håp hos russerne? Hvorfor var De enig med U.S.A og Russland i det kommunikeet som talte om en "annen front" i Europa i 1941?

Rent ut talt, så mener jeg det er fullt forsvarlig å narre motstanderen, selv om våre egne folk samtidig blir feil underrettet for en stund. Det er imidlertid en ting som man aldri må gjøre, nemlig å narre sine allierte. Man må aldri gi et løfte som man ikke kan holde. Jeg håper vi skal vise verden at vi her levd opp til dette. Alle britiske løfter til Russland er gitt skriftlig, eller over bordet i stenograferte samtaler med sovjetrepresentantene. I juni ga jeg den russiske regjering et skriftlig dokument hvor jeg gjorde det helt klart at selv om vi forberedet en invasjon i 1942, kunne vi ikke love å utføre den da.

I mellomtiden - uansett om vi skulle angripe Kontinentet i august, september eller oktober - var det av største viktighet for Russland at fienden skulle tro at vi var forberedt og besluttet på en slik invasjon. Bare på den måten kunne vi trekke det størst mulige antall tyskere til Calais, til franskokysten og den hollandske og belgiske kyst, og å holde tyskerne der. Vi har trukket - og holdt - minst 33 tyske divisjoner i Vesten. En tredjedel av de tyske fighter-fly er der, uten å bli brukt; en stor del av Tysklands bombefly er også der, og de er ikke i noen større utstrekning blitt brukt til å bombe oss. Hvorfor? De er blitt spart nettopp for denne invasjonen, i tilfelle den skulle vise seg på kysten, og de tyske fly er blitt oppholdt i Frankrike uten å spille noen effektiv militær rolle.

Selv har vi engasjert - når vi regner Midd-Østen og Malta med - mere enn halvparten av hele Tysklands fighter-fly.

Dessuten er det 10 tyske divisjoner i Norge. Størsteparten av den tyske flåten har vært bundet til fjordene der nord. Omkring 550 av Tysklands beste fly er samlet oppe i det fjorne Nord for å ta seg av våre konvoyer til Russland. Her er et annet løfte som det har vært kostbart for oss å holde. Av de 19 konvoyene vi har sendt til Russland, har hver eneste betydd en viktig flåteoperasjon, fordi fiendens flåte var like i nærheten. Den siste konvojen krevde 77 krigsskip, foruten forsyningskipene. Vi har sendt store ammunisjonsmengder til Russland mens våre egne tropper ennå var forholdsvis dårlig utrustet. I samhet, jeg tenker at Storbritannias innsats, industrielt, maritimt og militært i 1942 gir oss grunn til stolthet og taknemlighet, ikke bare alle oss på de britiske øyer men også våre allierte i Østen og Vesten.

Nå kommer jeg tilbake til det foretaket som nettopp er blitt fullført. Ved mitt første besøk i Washington, etter at De forente stater var blitt angrepet av Japan, Tyskland og Italia, ga president Roosevelt uttrykk for den ide at Fransk Nord-Afrika ville være særlig vel skikket for amerikansk intervensjon. Vi delte dette syn. Det var imidlertid Storbritannias og U.S.A.'s klare plikt å utnytte enhver mulighet for å sende mere direkte hjelp til Russland ved et vi gjorde landgang i Frankrike. Begge planene ble derfor nøye undersøkt og studert av generalstabene, og vi satte i gang forberedelsen av begge planer, enten alternativt eller samtidig.

Personlig har jeg alltid betraktet den vestre fronten som en. Vi holder en meget sterk fiende bundet til Frankrikes kyster, og for hver uke som går vil våre forberedelser for å angripe fienden øke og utvikles. Samtidig setter vi i gang en vid inn-sirkelende bevegelse i Middelhavet: dens første hensikt er å gjenerobre kontrollen over dette viktige hav, den annen er å utsette Akseallianens flanke, særlig Italia, for kraftige angrep.

Alt fra begynnelsen av dette året syntes dette å være den riktige strategi. Ved å etablere både en Middelhavs- og en Atlanterhavs- eller Kanal-front ville vi utvilsomt få stor manøvreringsfrihet. Vår sjømakt og den gradvise utvikling av vår amfibie-makt gjorde det mulig for oss å utvikle begge operasjonene i stor skala.

Slagene i det 18. og 19. århundre ble utkjempet på ti-tolv kilometer brede fronter, men de samme prinsipper gjelder også for vår tids fronter som strekker seg over 3000 kilometer og mere. Etter som fartøyene som sto til vår rådighet ikke ville være tilstrekkelige til å sette i gang en større invasjon over Kanalen i de månedene av 1942 som kunne by oss fordelaktige værforhold.

General Marshall, sjefen for den amerikanske armé og luftstyrke, besøkte Storbritann

to ganger, først i april, deretter i juli; under det siste besøket var han ledsaget av admiral King, sjefen for den amerikanske marine. Det ble da besluttet å holde fienden ved den franske kyst og å angripe hans sydlige flanke i Middelhavet gjennom Nord-Afrika. I denne beslutningen var de britiske og amerikanske staber helt enige, og deres syn ble delt av Presidenten og av det britiske krigskabinett.

I slutten av juli ble det overenstemmende hermed utstedt betydningsfulle ordrer. Her vil jeg gjerne ha sagt et under arbeidet med å planlegge denne felles kampanje arbeidet britiske og amerikanske offiserer sammen som en flokk av brødre, flere snes av dem natt og dag. De konkurrerte i å yte best mulig arbeide på en måte som er av den største verdi for våre fremtidige foretakender.

Ordrer ble altså utstedt i slutten av juli.

Som en meget viktig del av denne nordafrikanske operasjon ble det nødvendig å sette den 8. arme i stand til å ta initiativet igjen og gjennomføre offensiven i Egypt. På det tidspunkt var det endel tvil om vår evne til å holde fronten ved El Alamein. Men den meget dyktige offiser, general Auchinleck klarte å stanse fiendens fremrykning. De omfattende forsterkninger som jeg har nevnt og som gjaldt både soldater og redskap, var enten ankommet eller var på sjøen nær for hånden, og troppene ble utstyrt med det aller mest moderne materiell som strømmet inn i store mengder, og gjorde seg raske i stand til å fornye kampen i stor målestokk.

Da jeg ikke var helt tilfreds med de forhold som etter meldinger skulle herske i den 8. arme og var endel bekymret for dens tillit til den øverste ledelse, fant jeg det nødvendig å besøke denne her. Jeg tok med meg sjefen for imperiets generalstab, Sir Alan Brooke, hvis dømmekraft jeg har den største tillit til, for at vi sammen skulle se hvordan det sto til og slik at vi straks kunde fatte de beslutninger som trengtes.

Der var en enda viktigere grunn for en slik reise. Vi hadde sagt til Stalin at vi ikke kunde love noe angrep over Kanalen i 1942, men at vi skulde gjøre vårt ytterste for å klare de vanskeligheter som var forbundet med en slik operasjon. Da vi nå hadde bestemt oss til ikke å prøve det i 1942 men istedet foreta et omfattende angrep på Nord-Afrika, ble det nødvendig for meg å forklare dette for Stalin. Jeg anså det best, og mine kolleger understøttet dette overfor meg, at jeg skulde gjøre det selv, ansikt til ansikt, istedenfor å la det foregå gjennom de vanlige diplomatiske veier. Det var en meget alvorlig samtale jeg skulde påta meg. Jeg søkte og fikk Krigskabinettets samtykke til å foreta reisen som jeg skildret for Parlamentet da jeg for omtrent seks uker siden kom tilbake. Jeg er sikker på at det skritt jeg tok hindret en god del friksjon og bitterhet mellom oss og våre russiske allierte og det gl det meg meget å lese Stalins erklæring hvor han sier:

Deretter fulgte et annet viktig skritt, det besøk i Moskva som den britiske statsminister, Winston Churchill, for tok. Vid dette ble det oppnådd full enighet om forholdet mellom de to land.

Jeg kan forsikre Parlamentet at jeg har stor tillit til denne fremrakende manns klokskap og til hans gode vilje. Or selv om de nyheter jeg bragte ikke var velkomne og ikke ble oppfattet av russerne som tilstrækkelige, skiltesvi allikevel som de beste venner og - som Stalin sier - det ble oppnådd full enighet mellom oss.

Russerne bar sin skuffelse som menn. De har holdt fienden stangen og nå har de nådd vinteren i god behold selv om vi ikke nådde å gi dem den hjelp de bad om og som vi så gjerne skulde ha gitt den hvis vi hadde kunnet.

Jeg har all rede fortalt Parlamentet om de endringer jeg foretok angående ledelsen av våre styrker i Midt-Østen og for den 8. arme, endringer som jeg foretok med samtykke av Krigskabinettet og etter råd av generalstabssjefen. For at general Alexander skulle kunne ofre hele sin omtanke på hovedkvarteret ble han fritatt for sin befetning med Irak og Iran. Når en har et villt dyr i sin have - som Rommel - er det ikke ønskelig å måtte bekymre seg om ting som hender tusener av kilometer borte. Det ble derfor opprettet en egen kommando der og den er etter hvert blitt en betydningsfull avdeling under ledelse av general Maitland Wilson. Jeg kan nå lese opp for Parlamentet den ordre jeg ga general Alexander 10. august da jeg reiste fra Kairo til Russland. Den har i hvert fall den fordel av den er kort:

1. Deres viktigste og hovedsakeligste plikt vil bli å angripe og ødelegge så fort som mulig den tysk-italienske arme under ledelse av feltmarskalk Rommel, sammen med alle dens forsvarer og anlegg i Egypt og i Libya.
 2. De vil utføre eller la utføre alle de andre oppgaver som måtte ligge under Dem på en slik måte at de ikke kolliderer med den i punkt 1. nevnte oppgave, som må ansees å være den for hvilken hans Majestet har den største interesse.
- Det er mulig at generalen snart må sende bud etter nye instruksjoner. Til tross for de anstrengelser som general Alexander måtte gjennomgå i felttoget i Burma som han avviklet på en måte som er i høyeste grad ærefull for ham, selv om han bare hadde

tilbaketog og ulykker, overtok han sine nye plikter med den største iver. Under hans kommando, som sjef for den 8. arme, anbrakte jeg den ypperlige soldat, general Montgomery. Disse to offiserer slo opp sitt hovedkvarter i ørkenen, og air vice marshall Coningham, som leder luftstyrkene i slaget der, bodde i den samme lille sirkel av lastebiler, vogner og tanks hvor de oppholdt seg.

På meget kort tid vokste det fram en meget oppmuntrende stemning hos troppene som samtidig ble forsynt med moderne våpen for seg selv, og hos de forsterkningskompanier. Bak linjene fortsatte en intens trening med de nye britiske og amerikanske våpen.

Alle disse endringene måtte foretas under risiko for et øyeblikkelig angrep fra Rommels side, et angrep hvis forberedelser var meget tydelige. For å ørkenhæren skulle ha den størst mulige frihet og ikke behøve å falle tilbake hvis den sydlige flanken som vendte mot myrstrøkningene i Quattara-dalen - ble det foretatt alle mulige forberedelser til å forsvare Kairo. Vi samlet alle styrker som ikke var nødvendige i første rekke, vi anla forskansninger langs Nilen og vi forberedte oversvømmelser av denne elv. Alt dette var gjort. Da den nye ledelsen var etablert var mitt arbeide der gjort og jeg vendte tilbake for å gi rapport til Parlamentet.

Natten mellom 30. og 31. august kom endelig Rommels angrep. Veien til Kairo syntes åpen for ham og vi trodde at han kanskje ville forsøke å passere vår arme for å angripe byen. Han gjorde det ikke og det var fra hans synspunkt riktig. Han likte ikke tanken på å skulle ha vår ørkenhær i ryggen nå når den var forsterket med den 41. divisjon samtidig som den var reorganisert. Han gikk derfor til angrep på vår sydlige flanken med alle sine tanks og de fleste av sine tyskere.

Det annet slag ved El Alamein fulgte - det første var det som Auchinleck utkjempet, det som stanset oversvømmelsen i juli. Rommel fant seg straks overfor sterk motstand og overfor artilleri brukt i store masser og forsynt med rikelig ammunisjon. ^{vare tap var ca. 2000 mann.} Han sat oss ikke særlig hardt og etter tre dagers kamp trakk han seg tilbake. Hans tap var adskillig større - særlig mistet han langt flere tanks.

Det et passasjen mellom kysten og Quattara-dalen var så trang var meget heldig for oss i de to slag hvor fienden gikk til angrep men ble naturligvis det motsatte da vi selv tok offensiven. Vårt angrep måtte passe nøyaktig inn i den store operasjon som skulle foregå i fransk Nord-Afrika og som angrepet skulle være opptakten til. Vi måtte vente til troppene var helt fortløst med de nye våpen og vi måtte ha fullmåne på grunn av angrepet art. Alt dette passet godt omkring 23. oktober.

I mellomtiden viste vi godt at fienden omdannet grunnen foran oss til en virkelig festning, sprengte kanonstillinger og skyttergraver inn i fjellgrunnen, la ut omfattende og kompliserte minefelt og trakk til seg forsterkninger både over sjøen og gjennom luften til tross for våre fly og våre undervannsbåter. Et angrep fra oss rundt fiendens sydlige flanken ville føre inn i vanskelige terreng uten å true hans forbindelseslinjer. På den annen side ville det å sprengte seg vei gjennom hans stillinger i nord være en veldig oppgave.

Jeg tilbrakte kvelden den 19. august sammen med general Alexander og general Montgomery i deres hovedkvarter i ørkenen. General Montgomery utviklet for meg, med general Alexanders fulle samtykke, samtlige detaljer i den første del av den plan som siden ble satt ut i livet.

Det var en alvorlig affære. I forrige krig oppfant vi tanken for at den skulle rydde veien for infanteriet som ellers ville blitt oppholdt av den voldsomme ilden fra maskingeværer. Men ved denne anledning var det infanteriet som skulle rydde veien for panservåpenet. Dette kunne bare gjøres i måneskinn og det måtte støttes av en innsats av artilleri større enn noen gang tidligere i denne krigen. På en ti kilometer lang front sto en 25-punder eller enda større kanon på hver 21. meter. Det er så, at de siste gangene det ble brukt artilleriforberedelse i 1918, mot Hindenburglinjen eller andre vel forberedte stillinger, hadde man konsentrert kanoner så tett som en på hver 15. meter. Men feltkanonene på den tiden var 18-punderer. Våre 25-punderer er større og vi har også grunn til å tro at det er den bestekanon i verden.

Det ble nødvendig å gjennomføre et framstøt på over fem kilometer i første omgang for å komme helt klar av de fiendtlige minefelt, skyttergraver og batterier. I forrige krig var det nesten alltid mulig å foreta det innledende gjennombrudd for et slikt framstøt. Først sprengte artilleriet åpningen, så var det meningen at kavaleriet skulle galoppere gjennom den. Men dette ble aldri gjort da det meget snart viste seg at rytterne straks ble stanset av maskingeværstillinger, lengere tilbake. Hestene ble skutt og det viste seg ikke mulig å utnytte den åpning som var skapt. Men tidene har forandret seg. Vi har et stålkavaleri som når veien er ryddet kan gå fram mot maskingeværreder og møte hvad som helst som fienden måtte ha samlet bak sine forreste linjer. Dette er forskjellen på dette område mellom krigen før og nå.

Jeg er sikker på at Parlamentet vil sette pris på at jeg forklarer dette punkt så tydelig. For i alt det som hittil er skrevet om dette slaget - og det er skrevet en masse allerede - er det ikke fremkommet klart betydningen og rekkefølgen av de ting jeg her har nevnt. For å utnytte helt ut den åpning som skulle bli sprengt, ble det oppsett et helt nytt 10. korps, dannet av to britiske panserdivisjoner og en divisjon fra Ny Zeeland.

Denne usedvanlige styrke på 40-50000 menn som omfattet alle de beste tanks vi hadde, Grant og Sherman-tankene, ble trukket ut av ildlinjen etter at Rommel for annen gang var øvst i El Alamein slaget, og det ble satt i gang med en intens trening og grundig forberedelse bak linjene. Det var denne styrke - "ildkulen" - som tilskuerne til slaget har kalt den - som ble sluppet gjennom åpningen og gjorde slutt på Rommel og hans arrogante arme.

Det vilde ikke ha vært mulig å gjennomføre alle disse planer med hell uten stor overlegenhet i luften. RAF som omfattet flere squadrons med amerikansk mannskap måtte først ta makten fra Luftwaffe. Da dette var oppnådd ble RAF brukt til å bringe store forstyrrelser bak de tyske linjer, i alle forbindelseslinjer hvor bensin og ammunisjon som trengtes til en effektiv motstand skulle bringes fram. Det ble også brukt i selve slaget til å slå ned alle motangrep som kunne være under oppseiling slik at våre tropper fikk tid til å konsolidere de stillingene de hadde vunnet. Ved å angripe langt bak fiendens linjer brakte RAF hel forstyrrelse i fiendens forsyninger og i hans tilbaketog.

Den gang vi trakk oss tilbake fra Tobruk i så stor hast, var det flyene som reddet oss. Det som har fullført ødeleggelsen av Rommel er at han måtte foreta sitt tilbaketog mens en overlegen luftstyrke hamret og hindret man på alle måter. I air marshall Tedder og air vice marshall Coningham har vi to ledere av første klasse, ikke teknikere men krigere som har arbeidet i full enighet med generalene og som gjennom den perfekte måte samarbeidet har foretatt, har satt en norm for slik samarbeid som må følges i alle kombinerte operasjoner siden.

Det er så at vi hadde smalet overlegne styrker. Men dette ville ha vært unyttig hvis ikke lederne hadde læst sine mesterlige planer og hadde disponert sine styrker på en slik måte. Slaget er et meget godt eksempel på krigskunsten slik som den er utviklet under moderne forhold. Ledernes dyktighet fant sitt sidestykke i troppenes innsats. Alle er enige om at den nye ledelse satte mot i soldatene. Denne flotte ørkenheren som aldri hadde tvilt på sin evne til å slå fienden, som hadde lidt skuffelser og nederlag den ikke kunne forstå, gjenvent på en uke sin selvtillit og sin iver.

Historikere vil kanskje kunne forklare nederlaget ved Tobruk. Den 8. arme gjorde det som bedre var, den tok revansche for nederlaget. Meget detaljerte beregninger foreligger nå fra 12 dagers intens kump, fra det arbeid som er utført av driftige journalister og fotografer som har fått arbeide fritt på slagmarken med fare for sine egne liv. For øyeblikket er jeg dog vesentlig opptatt av slagets utvikling og dets form. Fra det øyeblikk da fiendens flanker ved sjøen var gjennombrutt og den store masse av våre tanks strømmet fritt gjennom og gikk til angrep på fiendens panserdivisjoner var utgangen sikker for aksetroppene i syd - seks italienske divisjoner hovedsakelig uten transportmidler. De våre forreste tropper nådde El Daba og senere Fuka ble disse divisjoners tilbaketog og deres forsyningslinjer avskåret og de ble latt tilbake i en ørken uten en vanndråpe, hvor de hadde valget mellom å omkomme eller overgi seg.

Ved Fuka ble det utkjempet et voldsomt slag i mindre målestokk men med en fantastisk pågangsmot på begge sider, mellom de britiske pansertropper og restene av de tyske. I denne kump hadde britene og tyskerne slagmarken for seg selv. Tyskerne ble på det nærmeste utryddet, bare restene unnslopp til Mersa Matruh hvor det heller ikke var mulig å finne anledning til å stanse opp.

Det er ikke mulig å gi en endelig oppgave over fiendens tap. General Alexander regner for øyeblikket med 59.000 tyskere og italienere drept, sår eller fanget. Av disse er 34.000 tyskere og 25.000 italienere. Det kan naturligvis ennå være mange italienere som vandrer omkring i ørkenen og vi gjør hva vi kan for å bringe dem inn. Fienden mistet også over 500 tanks og over 1000 kanoner fra 47-millimetre og oppover. Våre tap var alvorlige og smertelige men ikke uventet store sammenliknet med den alvorlige oppgave våre styrker hadde. De omfatter 13.600 offiserer og menigss. De er fordelt på hele hæren. 58 % av dem faller på styrker fra de britiske øyer og særlig er prosentsetningen for offiserer stor for disse styrker, idet så mange offiserer i panserstyrkene er britiske.

Australiske, syd-afrikanske og nyzealandske tropper var i forreste linje under gjennombruddet. Av de tre britiske infanteridivisjonene som deltok, har den 51. divisjon vunnet ny heder for Skottland. Også den 50. og 41. divisjon hevdet seg ærefullt. Den 4. indiske divisjon og de franske og greske brigader utførte sine oppgaver på en

fremrakende måte.

Forfølgelsen går nå raskt vestover og jeg kan ikke påta meg å forutsi hvor den vil stoppe eller hva som vil være igjen av fienden når den er slutt. Den fart som våre tropper setter opp under forfølgelsen overgår alt som hittil er sett i den ebbe og flod som har gjort seg gjeldende i Libya. Egypt er nå klar av fienden, vi rykker inn i Cyrenaica og vi kan sette vår lit til våre generaler og våre soldater som nå har chansen til å ta igjen i noen få uker, kanskje enda fortere, grunn som det normalt vilde tatt lange felttog å vinne. Betraktet som en helhet er slaget om Egypt en historisk britisk seier og for å feire den er det gitt ordre til at alle kirkeklokker i landet skal ringe søndag som kommer. Jeg skulle tro at mange som hører dem kime, vil gjøre det med takknemlighet i hjertet.

Jeg vil ikke oppholde Parlamentet lenge, men jeg må si noen ord om den tredje avde poster jeg nevnte, jeg må si litt om overraskelse og strategi.

I Egypt: Ved et glimrende kamuflasjesystem ble en fullstendig taktisk overrumpning foretatt i ørkenen. Fienden hadde en mistanke om at et angrep var forestående, ja, han visste det, vel kanskje også, men hvor og når og hvordan hadde han ingen anelse om. Det 10. korps som han fra luften hadde sett drive øvelser langt bak linjene, flyttet seg i all stillhet om natten etter å ha lagt etter seg en fullstendig samling av tank-kopier som kunne forvirre fienden mens det 10. korps inntok sine utgangsstillinger.

Det som på denne måten ble oppnådd i ørkenarmeen i marken, ble oppnådd i enda større målestokk her hjemme og i USA i den stort anlagte landstigning i fransk Nord-Afrika.

Her visste Hitler etter et noe var i gjære men han visste ikke hva. Han klaget litt naivt over militære idioter og drukkenbolter - han kan være ganske uhøflig av og til - som han og hans militære rådgivere ikke kunne skjønne. Men mens han var i ferd med å gruble over dette, var alt klart for den største kombinerte operasjon til lands og til vanns - en veldig samling skip var i ferd med å seile til et felt av den største strategiske betydning og skipene satte sine folk i land der uten vanskelighet.

Der er en stor fordel i ikke å offentliggjøre sine skipstap. Tyskerne forteller sine egne historier som ikke gjør noe fra eller til for vårt eget folks faste holdning. Men tyskerne faller som offer for sine egne løgner. De har overdrevet voldsomt. Tapene er store nok i og for seg, men tyskerne har overdrevet den slik at de ikke selv trodde vi hadde skip nok til en slik operasjon i en slik målestokk. Ikke desto mindre skal vi vite om disse planene på grunn av den rolle de selv måtte spille under forberedelsene. Pressen skal også ha takk for den diskresjon den viste og den takt hvormed den unngikk diskusjoner på farlige filter. Dette er ting som vil hjelpe oss i framtiden. Demokratiene har vist at de kan holde på hemmeligheter. Her er et godt eksempel.

Jeg har fullført min beretning om disse operasjoner. Jeg mente det var riktig å gå i detaljer fordi jeg visste hvor stor interesse Parlamentet har for disse ting og hvor mange av de erede representanter som har praktisk erfaring om krig. Hva hender nå? Vi var naturligvis klar over den virkning den britiske og amerikanske innrykning i Nord-Afrika vilde ha på forskekjellige folk. Først har vi Italia som nå vil ha bedre grunn til å lære krigens gru å kjenne og til å forstå hvor uklekt det kan være å gå til krig selv om en tror at motstanderen allerede er slått. Og vi hører at Hitler har funnet det nødvendig å rykke inn i resten av Frankrike, og derved bryte den våpenstilstandspakt som Vichy har holdt så ynkelig trofast at dets regjering har ofret sine sjøfolk og sine skip i et forsøk på å skyte på de amerikanske hjelpetropper da de ankom. Selv da de gjorde dette for våpenstilstandens skyld ble de slått ned av sine tyske læremestere.

Dette skulle da sandelig være øyeblikket for alle sanne franskmenn til å stå samlet. Det franske folks prøvelser vil bli mange og de vanskeligheter de enkelte kan komme til å stå overfor kan vi idag ikke tenke oss helt ut. Men allikevel burde alle franskmenn idag begrave sine private feider og stridigheter og tenke som de Gaulle tenker: bare på å befri sitt land. - I dette øyeblikk er alle havner i Nordafrika i våre hender. Ting hender nå hver dag og alt jeg vil påta meg å forutsi er at vi fra nå av skal ha meget større muligheter for å bombe Italia enn vi hittil har hatt. - Jeg har nå gitt Parlamentet den beste beretning jeg kan gi om de begivenheter som jeg tror allerede har hatt den største betydning for vår sak. Vi har lov til å glede oss over det men bare på den betingelse at vi ikke slapper av. Jeg har alltid likt disse linjene av den amerikanske dikter Walt Whitman - jeg har citert dem flere ganger men idag passer de bedre enn noen sinde: Forstå meg riktig nå. - Det er bestemt i all tings kjerne - at fra en frukt av held, det samme hva - skal vokse det som gjør en større kamp nødvendig - .

Spirens problemer er hyggeligere enn nederlagets men de er ikke mindre vanskelige. I alle våre forsøk på å gjenvinne initiativet vil vi møte mange vanskelige valg, mange hindringer som vi ikke kan unngå og jeg kan ikke tro at vi skal unngå å gjøre feil og lide skuffelser. Vi vil trenge den stimulans som ligger i seieren til å ikke være anstrengelser, gjøre våre metoder bedre, og i den stemning skal vi med Parlamentets støtte atter ta fatt på våre oppgaver.